Европейски парламент
2024-2029

Комисия по бюджетен контрол

2025/2237(INI)

6.2.2026

ПРОЕКТ НА ДОКЛАД

относно контрола на финансовите дейности на групата на Европейската инвестиционна банка – годишен доклад за 2024 г.
(2025/2237(INI))

Комисия по бюджетен контрол

Докладчик: Дик Ериксон

СЪДЪРЖАНИЕ

Страница

ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА РЕЗОЛЮЦИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ.....3

ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА РЕЗОЛЮЦИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ

относно контрола на финансовите дейности на групата на Европейската инвестиционна банка – годишен доклад за 2024 г.

(2025/2237(INI))

Европейският парламент,

– като взе предвид Доклада на ЕИБ за инвестициите за 2024/2025 г. — Иновации, интеграция и опростяване в Европа, публикуван на 5 март 2025 г.,

– като взе предвид Специален доклад № 07/2025 от 19 март 2025 г. на Европейската сметна палата (ЕСП) относно Европейския фонд за стратегически инвестиции,

– като взе предвид изявлението СС 1/2025 на Контактния комитет на върховните одитни институции на Европейския съюз от 30 септември 2025 г. относно външния публичен одит на Европейската инвестиционна банка,

– като взе предвид член 55 от своя Правилник за дейността,

– като взе предвид доклада на комисията по бюджетен контрол (A10-0000/2026),

А. като има предвид, че основната мисия на групата на Европейската инвестиционна банка (ЕИБ) е да стимулира икономическия растеж в ЕС; като има предвид, че нейните инвестиции следва да са насочени към преодоляване на действителни случаи на неефективност на пазара;

Б. като има предвид, че областите на социалната политика са предимно от национална компетентност; като има предвид, че финансирането от ЕИБ не може да се използва като заместител на националните бюджети и трябва да демонстрира истинска допълняемост;

В. като има предвид, че дълбочината и качеството на парламентарния надзор върху финансовите операции на ЕИБ следва да съответстват на интензивността на сътрудничеството между ЕИБ и Комисията, което отбеляза значителен напредък;

Г. като има предвид, че ЕИБ е собственост на държавите членки, като нейният записан капитал в размер на 248,8 милиарда евро представлява задължение на данъкоплатците; като има предвид, че отпускането на заеми от ЕИБ не е включено в националните статистически данни за дълга; като има предвид, че поради този задбалансов характер строгите стандарти за ефективност и външният одит са от съществено значение; като има предвид, че разширяването на мандата на ЕИБ трябва да бъде съпътствано от укрепване на механизмите за външен одит;

Финансови операции и резултати

1. отбелязва стабилните финансови резултати на групата на ЕИБ през 2024 г.; подчертава, че успехът трябва да се измерва чрез доказуеми икономически резултати, а не само чрез размера на отпуснатите средства;

2. отбелязва със загриженост, че делът на просрочените с повече от 90 дни плащания се е утроил, като възлиза на общо 281,3 милиона евро към края на 2024 г. и представлява 0,06 % от общия кредитен портфейл (в сравнение с 82,4 милиона евро или 0,02 % в края на 2023 г.); подчертава, че тези увеличения на необслужваните експозиции и просрочените плащания значително надвишават ръста от 2 % в общия кредитен портфейл;

InvestEU, опростяването на многогодишната финансова рамка и Механизмът за възстановяване и устойчивост

3. отбелязва, че през 2024 г. ЕИБ е одобрила 38 операции по линия на InvestEU, като е използвала 1,7 милиарда евро от гаранцията на ЕС; подчертава, че програмата InvestEU следва да се оценява в съответствие с качеството на нейните интервенции и тяхното измеримо въздействие, а не просто като количество на използваното финансиране; настоява, че докладването трябва да измести акцента от показатели, основани на вложените ресурси, към такива, които показват истински икономически резултати;

4. отбелязва, че фрагментираната среда на финансиране от ЕС води до неефективност; подчертава, че намаляването на бюрокрацията е от съществено значение за възстановяването на конкурентоспособността;

Енергийна сигурност

5. призовава ЕИБ да разшири финансирането на ядрената енергетика и да оценява всички проекти с ниски нива на въглеродни емисии спрямо обективни критерии, включително въглеродния интензитет през целия жизнен цикъл и стабилността на мрежата, без да се прави разлика между технологиите; подчертава, че държавите членки запазват суверенното си право да определят своя енергиен микс;

Отбрана и политика на сигурност

6. подчертава значението на приноса на групата на ЕИБ за мира и сигурността в Европа, както е посочено в Бялата книга за европейската отбранителна готовност до 2030 г., чрез подкрепата ѝ за инициативи за укрепване на отбранителната промишленост на ЕС, подобряване на инфраструктурата за киберсигурност и насърчаване на иновациите в критични отбранителни технологии чрез предоставяне на финансиране и привличане на частни инвестиции;

7. подчертава, че ЕИБ следва да може да финансира всички видове проекти в областта на отбраната;

8. призовава ЕИБ да установи пречките, възпрепятстващи инвестициите в отбраната и защитата на границите; подчертава, че премахването на пречките е от съществено значение за постигането на осезаеми резултати в областта на сигурността;

9. подчертава, че е важно да се установи структурирано сътрудничество с Фонда за иновации на НАТО, за да се гарантират полезни взаимодействия и да се избегне дублирането на усилия, особено при разрастването на технологиите, при които частният капитал е недостатъчен;

Инвестиции в области от национална компетентност

10. припомня, че предизвикателствата, свързани с жилищното настаняване, следва да се разглеждат предимно на местно или национално равнище; поставя под въпрос дали финансирането от ЕИБ на изцяло местни проекти за жилищно настаняване без трансгранично измерение носи действителна икономическа ефективност;

Подкрепа за МСП, дружества със средна пазарна капитализация, стартиращи предприятия, разрастващи се предприятия и други предприятия

11. подчертава, че ЕИБ трябва да се съсредоточи върху действителни случаи на неефективност на пазара и че нейните инвестиции не трябва да служат като заместител на частния капитал или националните бюджети; подчертава, че е от съществено значение да се защитава конкурентната пазарна среда;

12. отбелязва констатациите на Специален доклад 07/2025 на Европейската сметна палата относно недостатъчната допълняемост; предупреждава за опасността от изтласкване на частните инвестиции; призовава за въвеждането на количествени прагове на риска и последващи оценки на изместването;

13. отбелязва, че заемите от ЕИБ водят до по-голяма административна тежест в сравнение с търговските заеми; призовава ЕИБ да публикува планове за намаляване на ограниченията;

Области на политиката на сближаване, климата, цифровизацията и устойчивостта на околната среда

14. подчертава, че докладването, основано на размера на средствата, измерва крайните продукти, а не постигнатите резултати; призовава за ориентирани към резултатите показатели, като например избегнатите емисии на CO_2 на инвестирано евро; застъпва се за сравнителен анализ спрямо съпоставими интервенции;

15. предупреждава, че непрекъснатото натрупване на припокриващи се цели за интегриране рискува да създаде математически невъзможен състав на портфейла;

Дейностите на ЕИБ извън ЕС

16. настоява отпускането на заеми на държави извън ЕС да зависи от сътрудничеството с ЕС в областта на управлението на миграцията, включително обратното приемане;

17. подчертава, че строгите мерки за борба с измамите са от съществено значение, за да се гарантира доверието на данъкоплатците в инвестициите на ЕИБ и продължаващата ѝ подкрепа за Украйна; призовава за строги одитни стандарти; счита, че ЕИБ следва да разполага с неограничен надзор върху всички свои инвестиции извън ЕС;

Структура за отчетност на ЕИБ

18. подкрепя изявлението на Контактния комитет CC 1/2025, в което се посочват критични пропуски в одита; отбелязва парадокса между широкия мандат на ЕИБ и нейните ограничени одитни правомощия; призовава за участието на националните върховни одитни институции; отново заявява, че за да се предостави на Европейската сметна палата пълен достъп до ЕИБ, е необходима промяна в Договорите;

19. изразява загриженост относно обявяването в несъстоятелност на Northvolt, въпреки че дружеството е получило заеми от ЕИБ в размер на 942,6 милиона евро; отбелязва, че подобни рискове изглежда съществуват и при Stegra; призовава за оповестяване на оценките на риска на ЕИБ; изисква преразглеждане на поуките, извлечени от случая с Northvolt; призовава ЕИБ да оповести профилите за оценка на риска за тези и други подобни ангажименти; отново призовава ЕИБ да предостави подробности за процеса на оценка и вземане на решения, проведен преди инвестицията в Northvolt AB, и да обясни как такъв ключов проект се е провалил въпреки твърденията на ЕИБ, че извършва подходящ и непрекъснат мониторинг на бенефициерите на своята финансова подкрепа; отбелязва със загриженост партийно-политическите връзки между ръководството на ЕИБ и ранен инвеститор и съветник на Northvolt;

20. категорично настоява за засилване на мерките за предотвратяване на конфликтите на интереси; призовава за по-строги периоди на прекъсване за заместник-председателите на ЕИБ и по-ясни правила за тяхното участие във вземането на решения, свързани с техните държави на произход;

Прозрачност, контрол и надзор

21. изразява съжаление, че ЕИБ не е предприела последващи действия във връзка с годишния доклад на Парламента относно нейните финансови дейности през 2023 г.[1]; подчертава, че междуинституционалното споразумение е от съществено значение за осигуряването на предвидимо сътрудничество;

Последващи действия във връзка с препоръките на Парламента

22. Призовава за своевременни последващи действия във връзка с: а) въздействието на инвестициите; б) предотвратяването на конфликти на интереси; в) прозрачността; г) настоящата резолюция;

°

° °

23. възлага на своя председател да предаде настоящата резолюция съответно на Съвета и на Комисията и отправя искане Съветът и Съветът на директорите на ЕИБ да обсъдят представените в настоящия документ позиции на Парламента.

[1] Резолюция на Европейския парламент от 28 февруари 2024 г. относно финансовите дейности на Европейската инвестиционна банка – годишен доклад за 2023 г. (2023/2046(INI)) (ОВ C, C/2024/6742, 17.7.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/6742/oj).